

Το κύκνειο άσμα του εθνικισμού (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε τον Οκτώβρη του 2008 στο blog [νεκατώματα](#).

Περιεχόμενο

Το κύκνειο άσμα του εθνικισμού

Επειδή ο πανικός των συντηρητικών κύκλων για την αλλαγή της διδασκόμενης ιστορίας συνεχίζεται, θα αποπειραθώ να παρουσιάσω κάποιες θέσεις για τις αιτίες αυτού του πανικού. Η αντίδραση στην απόπειρα εκσυγχρονισμού της ελληνοκυπριακής παιδείας έχει δομικά αίτια. Δεν μπορεί να αναλυθεί σε επίπεδο αφορμών που τάχα έδωσε το ΑΚΕΛ, επειδή αυτό αποτελεί την επιφάνεια, όχι την ουσία. Η ουσία της αντίδρασης είναι η γενικότερη υποχώρηση της εθνικιστικής λογικής που φαίνεται να έχει ηττηθεί σε κοινωνικό επίπεδο. Έτσι οι συντηρητικοί κύκλοι φωνάζουν πια για να ακουστούν. Πρόκειται όμως για το κύκνειο άσμα τους. Πέρασαν ανεπιστρεπτί οι εποχές όπου τα λόγια τους δεν δεχόντουσαν αμφισβήτηση. Σήμερα υπάρχουν ερευνητές που αποδομούν τον εθνικιστικό λόγο αντί να τον αναπαράγουν. Που μελετούν την ιστορία αντί να την μυθοποιούν. Που είναι πρώτα από όλα επιστήμονες και μετά δημόσιοι υπάλληλοι.

Η διαδικασία της επανένωσης δεν είναι τυχαίο που έχει ξεκινήσει τώρα. Είναι επειδή τώρα υπάρχει το απαιτούμενο ιστορικό πλαίσιο, οι απαραίτητες δηλαδή κοινωνικές προϋποθέσεις και οι κατάλληλες πολιτικές συνθήκες. Πρόκειται για την υποχώρηση του εθνικισμού σε κοινωνικό επίπεδο που αποτελεί παγκόσμιο φαινόμενο και προέρχεται μέσα από την διαδικασία της παγκοσμιοποίησης που σχετικοποιεί τη κρατική κυριαρχία επιτρέποντας αυξημένες διασυνοριακές επαφές. Από την μια η μετανάστευση και από την άλλη η οικονομική διεθνοποίηση έχουν μεταλλάξει τόσο την σύνθεση των εθνικών κρατών όσο και την σημασία τους στο καινούργιο παγκοσμιοποιημένο κόσμο. Σε αυτό συνέβαλε και η διεθνιστική δράση των κινημάτων που αμφισβήτησε το έθνος ως αποκλειστική μορφή κοινωνικής οργάνωσης. Στην νότια πλευρά της Κύπρου ήδη από την δεκαετία του 90 η κάθοδος των μεταναστών από τη μια και των ξένων επενδύσεων από την άλλη έχουν εμπλέξει την κοινωνία μας στα παγκόσμια δίκτυα κεφαλαίου και εργασίας. Η πολυεθνοποίηση της εργασιακής διαδικασίας μεταλλάσσει τις σχέσεις της καθημερινότητας των ε/κ καθώς αυτοί έρχονται σε επαφή με άλλες εθνότητες. Κατ' επέκταση επηρεάζει και τον τρόπο που οι ε/κ αντιλαμβάνονται σήμερα το Κυπριακό. Η βελτίωση των διακοινοτικών σχέσεων αυτή την δεκαετία με αποκορύφωμα το άνοιγμα των οδοφραγμάτων το 2003 ανατρέπει την μονόπλευρη και μονοδιάστατη εθνική αντίληψη καθώς οι ε/κ έρχονται σε επαφή με τ/κ και μαθαίνουν περισσότερα και για την δική τους εκδοχή της σύγκρουσης. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την διάβρωση της κυρίαρχης αντίληψης μέσα από τις διαδικασίες απομυθοποίησης και αποδόμησης που πραγματοποιούνται σε κοινωνικό επίπεδο και επηρεάζουν εντέλει και την πολιτική που ακολουθείται σε κρατικό επίπεδο.

Το ΑΚΕΛ με την εκλογή του στην εκτελεστική εξουσία επανατοποθέτησε την ιστορία του Κυπριακού σε τρία σημεία – αναγνώρισε τελεσίδικα τους τ/κ ως κοινότητα αποδεχόμενο την αρχή της πολιτικής

ισότητας που ουσιαστικά χρονολογείται από το 1958, αναγνώρισε την Κυπριακή Δημοκρατία ως συνεταιρικό κράτος των δυο κοινοτήτων και αναγνώρισε το ελληνοκυπριακό μερίδιο ευθύνης για τις ταραχές / φασαρίες / συγκρούσεις του 1963-67. Έτσι έκανε ουσιαστικά τρία βήματα προς την τ/κ κοινότητα και προς την επίλυση της δικοινοτικής διαφοράς. Αυτά τα βήματα προκάλεσαν τις συντηρητικές δυνάμεις του στάτους κβο με πρώτο το ΕΥΡΩΚΟ και δεύτερους την ΕΔΕΚ και τους Οικολόγους. Ο Κουτσοῦ το είπε πρώτος ανοιχτά και ξεκάθαρα. Δεν πρέπει να λέμε ότι ήταν συνεταιρισμός επειδή τότε με την αποχώρηση των τ/κ το κράτος (μας) δεν υφίσταται. Παραδέχτηκε δηλαδή έστω και εν είδη άρνησης, ότι η μονοπώληση του κράτους από την ε/κ κοινότητα αποτελεί μέρος του προβλήματος και όχι την επίλυση του. Επειδή αν ήμασταν συναίτεροι με τους τ/κ το 1960 πρέπει να αποδείξουμε ότι αυτοί ευθύνονται αποκλειστικά για την διάλυση του δικοινοτικού κράτους. Έτσι ακολουθούν ο Ομήρου και ο Περδίκης που μας τονίζουν το κυρίαρχο εννοιακό πλαίσιο της “τουρκο-ανταρσίας” ή της “τουρκοκυπριακής ανταρσίας”.

Βέβαια η έννοια της “τουρκο-ανταρσίας” κατασκευή του ΕΟΚΑτζικου κατεστημένου βασίζεται σε μια αντίληψη των τ/κ ως προδοτών και ως εχθρών εντός των τειχών που αρνήθηκαν να αποδεχτούν την κυπριακή ανεξαρτησία. Όμως η έννοια της Κύπρου και της ανεξαρτησίας της σε αυτή τη λογική δεν μπορεί να διαχωριστεί από την “λογική του ελληνισμού” που δεν μπορεί να κατανοήσει την Κύπρο αυτόνομα αλλά μόνο στην χειρότερη περίπτωση ως ελληνική επικράτεια και στην καλύτερη ως δεύτερο ελληνικό κράτος. Αυτή η λογική έχει ξεπεραστεί μέσα από την μετα-αποικιακή εμπειρία που ακολούθησε. Τώρα η πλειοψηφία των Κυπρίων βόρεια και νότια της πράσινης γραμμής αντιλαμβάνεται την Κύπρο ως αυτόνομη οντότητα και αυτό είναι αποτέλεσμα μιας μακράς ιστορικής πορείας που δεν επέτρεψε την εδραίωση και την νομιμοποίηση του διαχωρισμού που επιβλήθηκε οριστικά το 74. Το δικοινοτικό κράτος του 60, πέρα από τη συνταγματική του περιπλοκότητα απέτυχε τελικά επειδή λίγοι πίστεψαν σε αυτό. Οι εθνικιστικές ηγεσίες των δυο κοινοτήτων και οι παραστρατιωτικές τους ομάδες κατάφεραν να επιβάλουν τον διαχωρισμό και την πρώτη διχοτόμηση. Όμως το πέτυχαν αυτό επειδή τότε η εθνικιστική αντίληψη καθόριζε την ιδεολογική ορθοδοξία. Σήμερα αν οι δυο κοινότητες προχωρήσουν σε συμφωνία, οι δυνάμεις του εθνικισμού δεν έχουν πια ούτε το κοινωνικό ούτε το πολιτικό έρισμα να την ανατρέψουν. Και αυτό είναι επειδή η εποχή της μισαλλοδοξίας και του φανατισμού έχει περάσει ανεπιστρεπτί.

[Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [νεκατώματα \(Ιστοσελίδα\)](#), [Ηλεκτρονικά Άρθρα](#), [Εθνικισμός/Ακροδεξιά](#), [Δεκαετία 2000-2009](#), [2008](#), [Απροσδιόριστη Τοποθεσία](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο****Cyprus Movements Archive****Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi**

Permanent link:

https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:nekatomata:ethnikismos_kiknioLast update: **2025/07/15 13:46**